

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	3
1.2.	PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	3
2.	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTU ZMIANY FRAGMENTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PORAJ W SOŁECTWIE JASTRZĄB	5
2.1.	OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO ZAGOSPODAROWANIE ANTROPOGENICZNE	5
2.2.	CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	6
2.3.	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
3.	INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
4.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	7
5.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	8
6.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	8
6.1.	STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	8
6.2.	ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	12
6.3.	GŁÓWNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA OBSZARU PLANU	13
6.4.	OBSZARY PROBLEMOWE	17
6.5.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	17
7.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	18
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	18
8.1.	FORMY OCHRONY PRAWNEJ	18
8.1.1.	<i>Lasy ochronne</i>	18
8.1.2.	<i>Zasoby wodne</i>	18
8.1.3.	<i>Flora i fauna</i>	19
8.1.4.	<i>Walory krajobrazowe</i>	20
8.1.5.	<i>Klimat akustyczny</i>	20
8.1.6.	<i>Grunty rolne i leśne</i>	21
8.1.7.	<i>Złoże kopalin</i>	21
8.1.8.	<i>Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną</i>	21
9.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	21
10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.	24
10.1.	ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE NA ŚRODOWISKO ROZWIĄZAŃ PLANU	29
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	30
12.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	31
13.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	32

SPIS ZAŁACZNIKÓW MAPOWYCH:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 1 000

1. Wprowadzenie

1.1. *Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy*

Prognoza oddziaływania na środowisko to opracowanie wykonywane w celu określenia wpływu na środowisko projektowanego sposobu zagospodarowania terenu fragmentu objętego zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. *Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały*

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Gminy Poraj z siedzibą przy ul. Jasnej 21 w Poraju.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się następujące akty prawne:

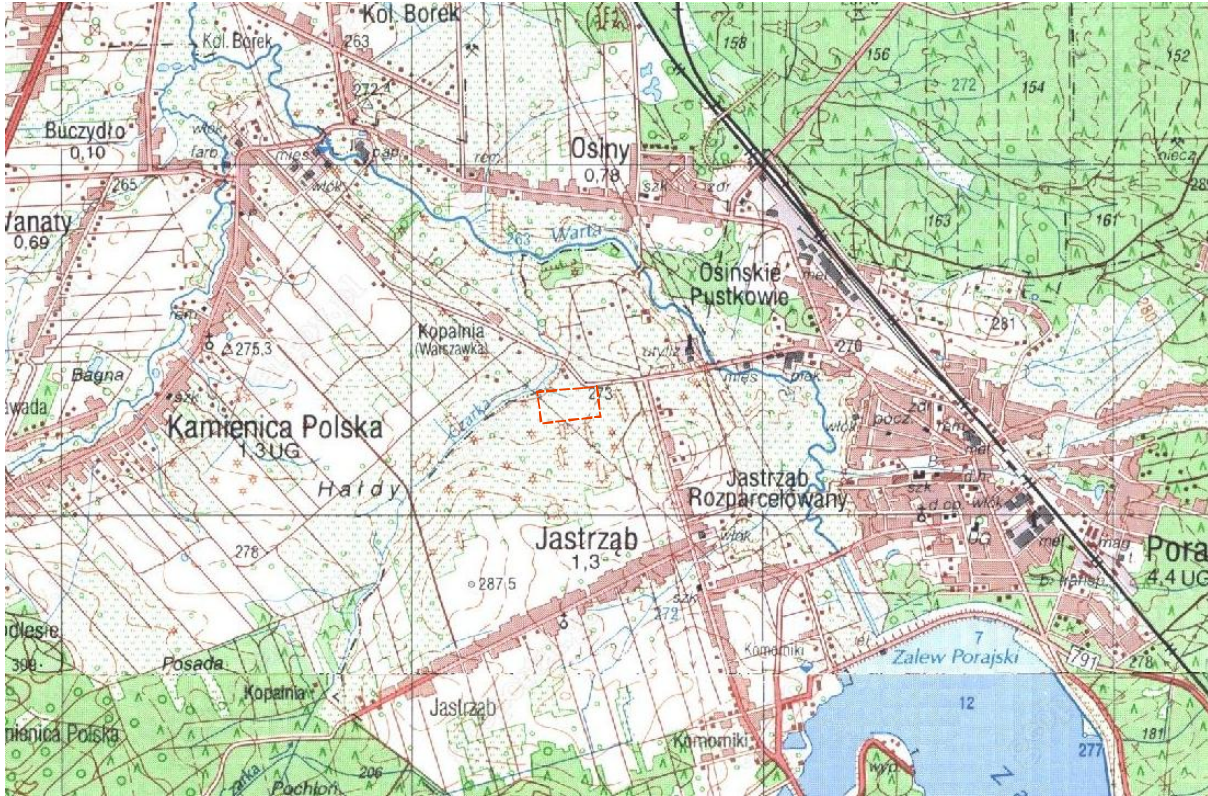
- [1.2.1.] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
- [1.2.2.] Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późn. zm.);
- [1.2.3.] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.);
- [1.2.4.] Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2005, Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.);
- [1.2.5.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomu niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2008, Nr 47, poz. 281);
- [1.2.6.] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826);
- [1.2.7.] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2011 Nr 12, poz. 59);
- [1.2.8.] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- [1.2.9.] Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 106, poz. 1002);
- [1.2.10.] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

1. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Poraj, Czaja S., Sosnowiec, luty 2004 r.;
2. Prognoza oddziaływania na środowisku dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, wyk. przez EKOID w maju 2009 r.;
3. Prognoza oddziaływania na środowisku dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, wyk. przez EKOID w maju 2011 r.;
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Poraj 2011 r.;
5. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Poraj 2011 r.;
6. Oficjalna strona Urzędu Gminy Poraj: www.ugporaj.pl;
7. Geografia fizyczna – J. Kondracki, Warszawa 2001 r.;
8. Matuszkiewicz W., Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa, 2008 r.;
9. Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
10. Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Częstochowa, w skali 1:50 000;
11. Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Częstochowa, w skali 1:200 000;
12. Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000;
13. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, w/g podziału A. S. Kleczkowskiego, Kraków 1990 r.,
14. Mapa hydrograficzna ark. Częstochowa, w skali 1:50 000;
15. Mapa hydrograficzna ark. Koziegłowy, w skali 1:50 000;
16. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr 146 (XXII) 2012 Rady Gminy Poraj z dnia 31 maja 2012 r. III-edycja, Biuro Koordynacji Przestrzeni

2. Zawartość, główne cele projektu zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne

Rysunek 1 Mapa lokalizacji terenu objętego zmianą m.p.z.p.

Administracyjnie teren będący przedmiotem opracowania położony jest w północnej części województwa śląskiego, w powiecie myszkowskim, w północno - zachodniej części gminy Poraj w obrębie sołectwa Jastrząb. Obszar ten obejmuje powierzchnię około 2,8 ha, co stanowi 0,0003% powierzchni gminy.

Aktualnie teren jest niezurbanizowany, stanowią go tereny otwarte biologicznie czynne w postaci łąk i nieużytków z pojedynczymi zadrzewieniami. Otoczony jest on przez tereny otwarte o charakterze pół uprawnych, łąk i pastwisk z pojedynczymi zadrzewieniami śródpolnymi. Do strony północno – wschodnie obszar planu graniczy z ul. Kopalnianą.

Najbliższe zabudowania to budynki mieszkalne jednorodzinne zlokalizowane w odległości około 40m w kierunku północnym.

Teren objęty opracowaniem posiada dostęp do drogi gminnej nr 194.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Przedmiotowa prognoza została sporządzona w celu zmiany fragmentu obowiązującego Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj z dnia 23 sierpnia 2007 r. przyjętego zgodnie z uchwałą Nr 60(VIII)2007 Rady Gminy Poraj.

Zmiana planu oceniana w niniejszej prognozie ma na celu umożliwić działania inwestycyjne w zakresie usług (publicznych) dla działek objętych planem. W tym celu przewiduje się przekształcenie terenu do możliwości w zakresie realizacji usług komercyjnych.

Zmiana planu nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, zatwierdzonego Uchwałą Nr 146 XXXII) 2012r. Rady Gminy Poraj z dnia 31 maja 2012r.

Dla obszaru planu ustala się zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego wskazane w ocenianym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony walorów krajobrazowych - ze szczególnym uwzględnieniem doliny rz. Warty oraz zbiornika wodnego w Poraju.

Przedmiotowe zmiany polegają na zmianie przeznaczenia terenów z terenów oznaczonych w obowiązującym m.p.z.p jako:

ZZ - tereny trwałych użytków zielonych – tereny łąk i pastwisk

na tereny oznaczone w ocenianym planie jako

U - tereny zabudowy usługowej

Dla terenu **U** ustala się następujące przeznaczenie:

- 1) przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy usługowej
- 2) przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa zagrodowa, drobne przetwórstwo rolno – spożywcze w tym lokalizacja pieczarkarni wraz z urządzeniami i obiektami obsługującymi (w tym: magazyny, obiekty zapleczy administracyjno – technicznych), tereny upraw ogrodniczych i sadowniczych, komunikacja wewnętrzna, parkingi, zleceń urządzona, elementy małej architektury, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Zgodnie z "Opracowaniem ekofizjograficznym..." jedynie północno – wschodnia część terenów objętych opracowaniem to tereny przydatne do pełnienia funkcji rolniczych, natomiast pozostałe obszary to tereny przydatne do pełnienia funkcji produkcyjno – usługowej.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb są zgodne z zapisami zawierającymi się w Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000 -2020 (przyjętej uchwałą Nr II/37/6/2005 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 4 lipca 2005r.), Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r.), Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Prognoza

oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Opracowaniem ekofizjograficznym dla obszaru gminy Poraj.

Ponadto plan uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym i określone w „Krajowym programie oczyszczania ścieków”.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiłyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawiona do oceny obejmuje teren położony w północno – zachodniej części gminy Poraj w sołectwie Jastrząb. Aktualnie jest to w całości niezabudowany.

Zgodnie z informacjami zawartymi w dalszej części prognozy przedmiotem zmiany m.p.z.p. jest zmiana przeznaczenia terenu z terenów trwałych użytków zielonych – terenów łąk i pastwisk (oznaczonych w obowiązującym m.p.z.p symbolem **31ZZ**) na tereny zabudowy usługowej (oznaczone symbolem **1U**).

Plan przedstawiony do oceny dla przedmiotowego terenu wprowadza zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których istnieje lub może być stwierdzony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, za wyjątkiem niezbędnych dla obsługi obszaru planu oznaczonego symbolem U sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym obiektów i urządzeń łączności publicznej).

W związku z powyższym projektowane zainwestowania, to obiekty nieuciążliwe dla środowiska, których oddziaływanie ograniczone będzie do granic zainwestowywanego terenu.

Dodatkowo dla tych terenów w planie wprowadzono zapisy ustalające zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci nakazów i zakazów wprowadzenie nowego zainwestowania dotyczące prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, emisji zanieczyszczeń, a także kształtowania ładu przestrzennego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W zakresie ograniczeń w zagospodarowaniu terenu ze względu na płytka (na głębokości 60m-80m) eksploatację rud żelaza w latach 1970 – 1974 w planie zaleca się badania geologiczne zgodne z obowiązującym ustawodawstwem.

W przypadku stwierdzenia na przedmiotowym obszarze urządzeń melioracji szczegółowej, plan nakazuje rozwiązanie w projekcie budowlanym ewentualnych kolizji z istniejącym drenowaniem w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji na obszarach przyległych. Inwestor jest zobowiązany we własnym zakresie do rozwiązania zaistniałej kolizji w sposób zapewniający prawidłowy odpływ wód;

Wszystkie działania związane z naprawą względnie z budową nowych urządzeń, należy wykonywać w uwzględnieniu z administratorem tych urządzeń.

W zakresie skutków oddziaływania na środowisko, realizacji projektowanego zagospodarowania terenu monitoring na terenie gminy prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Częstochowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Myszkowie, który w przypadku projektowanych inwestycji uznaje się za wystarczający.

5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb wprowadzają zmiany w dotychczasowym zagospodarowaniu terenu.

Projektowane nowe zagospodarowanie terenu objętego opracowaniem wprowadzało będzie na dotychczasowe tereny biologicznie czynny nowe zainwestowanie w postaci terenów zabudowy usługowej.

Dla całego omawianego terenu dla projektowanego zagospodarowania, stworzone zostały przepisy ograniczające ich wpływ na środowisko przyrodnicze. W zapisach projektu zmiany m.p.z.p. uwzględniono również ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z charakteru planowanej inwestycji.

W związku z powyższym nie będą one powodowały transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

6.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska terenu kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski J. Kondrackiego obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest w obrębie Wyżyny Śląskiej, w makroregionie – Wyżyna Woźnicko - Wieluńska (341.2), mezoregionie – Obniżenia Górnej Warty (341.25).

Obszar objęty opracowaniem to tereny biologicznie czynne w postaci łąk i nieużytków z pojedynczymi zadrzewieniami i wolne są od jakiegokolwiek zabudowy. Obszary przyległe posiadają podobny charakter zagospodarowania, z związku z tym wymiana biologiczna z obszarami przyległymi przebiega tu bez zakłóceń.

Zgodnie z "Opracowaniem ekofizjograficznym..." jedynie północno – wschodnia część terenów objętych opracowaniem to tereny przydatne do pełnienia funkcji rolniczych, natomiast pozostałe obszary to tereny przydatne do pełnienia funkcji produkcyjno – usługowej.

Przyrodnicze powiązanie z terenami sąsiednimi odbywa się również poprzez zalegające w podłożu zasoby wód podziemnych utworach środkowo - jurajskich zasobność i jakość zaliczone zostały do GZWP nr 325 – Częstochowa W.

Ukształtowanie powierzchni terenu i geologia

Cała powierzchnia omawianego terenu jest nierówna i pofałdowana z ekspozycją południową. Przekształcenia terenu mają charakter potwierdzający szybką eksploatację rud żelaza. Ogólnie omawiany teren opada w kierunku północno - zachodnim, tj. w kierunku rzeki Czarki. Rzędne terenu kształtują się na poziomie od około 270,0 m n.p.m. do 273,0 m na nasypach.

Obszar objęty opracowaniem nie jest terenem zagrożonym usuwaniem się mas ziemnych.

Pod względem geologicznym cała Gmina Poraj, jak i przedmiotowy teren, należą do Monokliny Śląsko-Krakowskiej. Obszar ten charakteryzuje się monoklinalnie ułożonymi warstwami triasu i jury leżącymi na podłożu paleozoicznym.

Głębokie podłoże stanowią osady paleozoiku (syluru, dewonu i permu). Na utworach paleozoicznych zalegają niezgodnie utwory mezozoiczne reprezentowane przez warstwy jury. Cały teren przykryty jest powłoką osadów czwartorzędowych.

Wg „Szczegółowej mapy geologicznej Polski” w budowie geologicznej omawianego terenu biorą udział osady czwartorzędowe zalegające na starszym podłożu zbudowanym z utworów jurajskich.

Starsze podłoże budują utwory jury litologicznie wykształcone jako ility i mułowce piaszczyste z wkładkami piaskowców oraz syderytami. Stratygraficznie są to warstwy jury środkowej (J_{kj}).

Warstwy powierzchniowe stanowią utwory.

Typy gleb

Na obszarze Gminy Poraj dominują gleby słabe i średnie, wytworzone na pisakach i rędzinach wykształconych na skałach węglanowych. Na ubogich piaskach (głównie w dolnie Warty i jej dopływów) wytworzyły się gleby bielcowe oraz gleby hydrogeniczne o niekorzystnych warunkach tlenowych.

Obszar planu objęty jest łąkami i pastwiskami – Ł, PsV, PSIV

Warunki atmosferyczne

Omawiany teren, tak jak cały obszar Gminy znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego - przejściowego. Zgodnie regionalizacją klimatyczną w/g W. Sokołowicza (1978) cały obszar gminy Poraj znajduje się w obrębie Regionu Śląsko – Małopolskiego. Ukształtowanie terenu (teren

płaski z niewielkimi wzniesieniami) oraz położenie geograficzne (południowa część Polski) powodują na tym obszarze dużą zmienność i nieregularność stanów atmosfery. Stan ten spowodowany jest ścieraniem różnych mas powietrza nad tym terenem.

Średnia roczna temperatura dla Gminy wynosi 7,7°C, a roczna amplituda temperatury wynosi 9,7°C. Roczna gęstość strumienia promieniowania słonecznego (dane dla stacji aktyrometrycznej Chorzów) waha się w granicach 724-961 kWh/m².

Przez 72% dni w roku pogodę nad obszarem Gminy kształtują masy powietrza polarno - morskiego, w 21% polarno - kontynentalnego, 6% polarno - arktycznego i 1% zwrotnikowego. Statystyczny procentowy udział wiatrów z poszczególnych kierunków przedstawia się następująco: N-10,3%, NE-5,9%, E-9,1%, SE-9,1%, S-18,0%, SW-16,4%, W-20,5%, NW-9,9%, a cisze - 0,8%. Jak widać dominują wiatry z kierunków południowych i zachodnich łącznie - 64%. Takie ukształtowanie się róży wiatrów powoduje duży napływ zanieczyszczeń z Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz z Okręgu Krakowskiego.

Średnia prędkość wiatru wynosi 2-3 m/s. Dominującym układem barycznym w ciągu roku jest wyż baryczny (52% dni). Przez 31% dni w roku nad obszarem tym przemieszczają się fronty atmosferyczne, z których 14% to fronty chłodne.

Przewaga mas powietrza polarno - morskiego powoduje, że powietrze jest stosunkowo wilgotne dość chłodne. Czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 do 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego trwa 200-210 dni.

Średnioroczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się w granicach 650-750 mm w zależności od ukształtowania i pokrycia terenu. Maksymalne miesięczne sumy opadów przypadają na lipiec i sierpień, zaś minimalne na styczeń i luty.

Wilgotność względna powietrza wartość najwyższą (80-85%) osiąga zimą, a najniższą (70-78%) latem. Wysoki stopień wilgotności powietrza wpływa bezpośrednio na częste występowanie na tym obszarze mgieł. Według danych statystycznych średnia suma dni z występującą mgłą wynosi - 28,5 dnia.

Wody powierzchniowe i podziemne

Pod względem hydrograficznym analizowany teren położony jest w zlewni rzeki Czarka będącej lewobrzeżnym dopływem Warty (zlewnia Odry III-go rzędu). Zgodnie z mapą hydrograficzną Polski na terenie opracowania przepływa ciek wodny będący dopływem Czarki, a wody opadowe grawitacyjnie spływają w kierunku koryta rzeki Czarki. Rzeka ta przepływa przy północno – zachodniej granicy analizowanego obszaru, stanowiąc jednocześnie granicę z gminą Kamienica Polska na długości około 3,5km.

Według podziału Polski na regiony hydrogeologiczne B. Paczyńskiego (1995) omawiany obszar jest położony w obrębie regionu śląsko-krakowskiego (XII) w subregionie jurajskim (XII3) (Paczyński, 1985).

Zgodnie z „Mapa warunków występowania, użytkowania...” omawiany teren położony jest w obrębie środkowojurajskiego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - GZWP nr 325 o nazwie Częstochowa W.

W podłożu przedmiotowego terenu wyróżniono piętro wodonośne - środkowojurajski poziom wód (GZWP nr 325 – Częstochowa W). Poziom ten budują piaski różnoziarniste i słabozwięzłe piaskowce warstw kościeliskich. Opisowany poziom wodonośny ma charakter porowy, miejscami porowo-szczelinowy. Oszacowane zasoby wynoszą 120 tys. m³/d, moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 142 m³/d km². Obliczone zasoby odnawialne dla zbiornika na podstawie badań modelowych wynoszą 233 250 m³/d, co daje średni moduł zasobów odnawialnych w wysokości 200 m³/d km².

Swobodne zwierciadło występuje w miejscu podczwartorzędowych wychodni, natomiast na pozostałym obszarze ma charakter napięty wywołany warstwą ilów. Poziom wodonośny zasilany jest poprzez infiltrację przez osady czwartorzędowe. Występuje tu ponadnormatywna zawartość jonów Fe i Mn.

W wyniku eksploatacji rud żelaza na analizowanym obszarze na początku lat 70 – tych XX w , a także w wyniku odwadnia złóż doszło do obniżenia zwierciadła wód gruntowych. Przeprowadzone prace hydrotechniczne i melioracyjne przyczyniły się do niewielkiego przekształcenia warunków wodnych.

Stan zagrożenia powodziowego

Na przedmiotowym obszarze nie występują tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Warunki florystyczno-faunistyczne oraz szlaki migracji

Obszar objęty opracowaniem to tereny otwarte biologicznie czynne w postaci łąk i nieużytków z pojedynczymi zadrzewieniami.

Wśród użytków łąkowych na terenie gminy występują zbiorowiska roślinne o charakterze łąkowym (*Molinio-Arrhenatheretea*), na których dominują pospolite i rozpowszechnione na terenie kraju gatunki łąkowe takie jak na przykład wyczyniec łąkowy (*Alopecurus pratensis*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), tymotka łąkowa (*Phleum pratense*), rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), a także koniczyna (*Trifolium sp.*), szczaw (*Rumex sp.*), babka lancetowata (*Plantago lanceolata*) i inne.

Tereny otwarte stanowią potencjalne siedlisko między innymi dla takich ssaków jak lis (*Vulpes vulpes*), zając (*Lepus europaeus*), kret (*Talpa europaea*) oraz gryznie. Na polach pojawiają się także sarny (*Capreolus capreolus*). Do ptaków związanych z tego typu siedliskami występującymi na terenie gminy należą kuropatwy (*Perdix perdix*), a także skowronek polny (*Alauda arvensis*) czy czajka (*Vanellus vanellus*). Na terenach otwartych miejsce do żerowania znajdują m.in. pustułki (*Falco tinnunculus*), gawrony (*Corvus frugilegus*).

Z uwagi na bliskie sąsiedztwo ciek wodnego przedmiotowy teren może być miejscem występowania płazów (stanowiąc miejsce żerowania tych zwierząt).

Należy jednak podkreślić, iż w związku z prowadzoną, na tym obszarze w przeszłości, płytka eksploatacją rud żelaza teren objęty opracowaniem został już przekształcony antropogenicznie, a powierzchnie użytków łąkowych zmniejszyły się.

Przez teren opracowania przebiega niewielki ciek wodny , który potencjalnie stanowi lokalną drogę migracji niewielkich zwierząt (np. płazów).

Teren objęty opracowaniem leży na obrzeżach korytarza ekologicznego migracji awifauny ciągnącego się generalnie wzdłuż rzeki Warty („Dolina Górnej Warty”).

Wzdłuż odcinka rzeki Warty obejmującego powyższą drogę migracji ptaków przebiega także korytarz spójności obszarów chronionych „Górna Warta II”.

Ponadto na południowy – wschód od terenu zlokalizowany jest pośredni przystanek migracji ptaków o regionalnym charakterze obejmujący Zbiornik Poraj, a na północ od terenu przebiega korytarz spójności obszarów chronionych „Kamieniczka” obejmujący dolinę potoku Kamieniczka.

6.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji

Wskaźnikiem odporności środowiska na degradację jest jego możliwość do regeneracji. Natomiast zdolność środowiska do regeneracji określona jest długością zmian zachodzących w środowisku, tzn. czasem, jaki upłynął od zaprzestania degradacji środowiska do momentu powrotu do stanu, jaki miał miejsce przed rozpoczęciem oddziaływania na środowisko.

Teren objęty opracowaniem to w całości obszar biologicznie czynny z nielicznymi zadrzewieniami śródpolnymi. Charakter terenu oraz jego położenie w sąsiedztwie terenów otwartych powoduje, iż aktualnie nie podlega on silnym wpływom antropogenicznym.

Czynnikiem wpływającym na stan środowiska przyrodniczego analizowanego terenu była prowadzona w podłożu w latach 1970 – 1974 płytką (na głębokości 60 – 80m) eksploatacja rud żelaza, która spowodowała silne przekształcenie powierzchni terenu oraz częściową degradację szaty roślinnej.

Obecnie omawiany obszar odznacza się pofałdowaną rzeźbą terenu z ekspozycją południkową świadczącą o eksploatacji szybkowej rud żelaza. Istniejąca tu naturalna roślinność została w miejscach prowadzonej eksploatacji zdegradowana, a następnie po jej zakończeniu grunty te pozostawiono w postaci łąk i nieużytków.

Biorąc pod uwagę fakt, iż eksploatacja rud żelaza na tym terenie prowadzona była do 1974r. proces samoregeneracji i uspokojenia obszaru właściwie został już na tym terenie zakończony.

Na stan środowiska przyrodniczego ma wpływ również lokalna emisja pyłów i gazów, których źródłami są głównie paleniska domowe i kotłownie spływające nad obszar opracowania z terenów przyległych.

Mimo niekorzystnych zmian zachodzących w przeszłości w środowisku przyrodniczym teren opracowania stanowią powierzchnie biologicznie czynne położone w pobliżu cieku wodnego Czarka. Obszary te mogą stanowić potencjalne siedliska dla licznych gatunków roślin i zwierząt.

Wszelkie zmiany w środowisku przyrodniczym związane są z działalnością człowieka i ustają po jej zakończeniu. Możliwa jest, więc regeneracja środowiska a zdolnością do regeneracji jest to okres jaki jest potrzebny do powrotu środowiska do stanu pierwotnego.

Minimalizacja tych wpływów na terenach objętych opracowaniem może nastąpić poprzez zaproponowane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowania zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konsekwentne egzekwowanie tych postanowień.

6.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru planu

Główne zagrożenia dla środowiska przedmiotowego terenu to:

- przekształcenia powierzchni ziemi i gleby
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych
- zanieczyszczenie powietrza i emisja hałasu
- wpływ promieniowania niejonizującego
- przeobrażenia szaty roślinnej
- wpływ na korytarze ekologiczne

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleb

Przedstawiony do oceny fragment zmiany plan posiada urozmaiconą rzeźbę terenu. Zgodnie z informacjami zawartymi w poprzedniej części prognozy powierzchnia terenu jest nierówna i pofałdowana z ekspozycją południową, z licznie występującymi zagłębieniami. Przekształcenia terenu mają charakter potwierdzający szybką eksploatację rud żelaza. Ogólnie omawiany teren opada w kierunku północno - zachodnim, tj. w kierunku rzeki Czarki. Rzędne terenu kształtują się na poziomie około 270,0 m n.p.m. do 273,0m n.p.m. na koronie nasypów. Cały omawiany teren aktualnie jest niezabudowany.

Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzają na tereny biologicznie czynne obszary zabudowy usługowej. Założenia planu przewidują przekształcenie omawianego terenu.

Część wprowadzanej zabudowy zostanie wkomponowana w istniejącą rzeźbę terenu. Inne wymagania będą przeprowadzenia makroniwelacji terenu. Makroniwelacje związane będą głównie z budową obiektów kubaturowych i wewnętrznych dróg dojazdowych.

Rezultatem takich zagospodarowań będzie również wzrost powierzchni uszczelnionych, a w konsekwencji zmiany kierunków spływu wód powierzchniowych oraz ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych.

Jednakże, ze względu na zastosowanie zabezpieczeń środowiska gruntowego oraz niewielki stopień oddziaływania nie będzie to wpływało negatywnie na jakość środowiska przyrodniczego tej części terenu opracowania.

Sposobem ograniczającym uciążliwości związane z przekształceniem powierzchni ziemi oraz z uszczelnieniem znacznych powierzchni terenu jest wprowadzenie nakazu zachowania części terenu jako powierzchni biologicznie czynnych. Projekt planu przewiduje zachowanie powierzchni minimum 20 % powierzchni czynnych biologicznie dla terenów zabudowy usługowej (U).

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych

Zgodnie z materiałami archiwalnymi w podłożu terenu objętego zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego występuje środkowojurajski Główny Zbiornik Wód Podziemnych - GZWP nr 325 o nazwie Częstochowa W.

Każde pozaprzynodnicze zagospodarowanie stwarza potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo- wodnego. Zmiana planu zakłada wprowadzenie na tereny biologicznie czynne zabudowy o charakterze usługowym.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne zależne będzie od rodzaju wprowadzonych zagospodarowań. Lokalizacja wszystkich obiektów usługowych związana jest z powstawaniem ścieków sanitarnych. Usługi w zależności od rodzaju wprowadzonych zagospodarowań mogą również być źródłem powstawania ścieków technologicznych.

W planie przedstawionym do oceny wprowadzono zakaz lokalizacji obiektów uciążliwych dla środowiska w tym również dla środowiska gruntowo – wodnego. Potencjalne negatywne oddziaływanie poszczególnych zagospodarowań ograniczone zostało zapisami planu. I tak wprowadzono nakaz utwardzania dróg, placów, parkingów w sposób zabezpieczający środowisko gruntowo – wodne przed zanieczyszczeniami wraz z odprowadzaniem wód opadowych (§15 ust. 1, pkt. 5), w przypadku wykonania nawierzchni utwardzonej na parkingach zaleca się odprowadzanie wód opadowych poprzez osadniki i separatory oleju (§15 ust. 1, pkt. 7) oraz zakaz wprowadzania nieoczyszczonych wód opadowych i potopowych do wód powierzchniowych i do ziemi (§15 ust. 1, pkt. 8).

Ponadto ustala się następujące zasady w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych oraz ścieków:

- ustala się nakaz odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej (§10, ust. 1).
- dopuszcza się budowę, przebudowę, rozbudowę sieci kanalizacyjnej (§10, ust. 2)
- do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych (§10, ust. 3)
- odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej (§10, ust. 4)

Zanieczyszczenie powietrza i emisja hałasu

Cały obszar położony w granicach zmiany planu obejmuje tereny biologicznie czynne i wolny jest od jakiejkolwiek zabudowy.

Plan przedstawiony do oceny zmienia charakter omawianego terenu. Na cały obszar w omawianych granicach wprowadzona zostanie zabudowa o charakterze usługowym.

Projektowane zagospodarowania nie pozostaną bez wpływu na stan powietrza atmosferycznego, a ich oddziaływanie zależne będzie od charakteru prowadzonej zabudowy.

Lokalizacja budynków usługowych związana będzie z koniecznością ogrzania ich. Przy braku centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło konsekwencją wprowadzania zabudowy będzie konieczność budowy indywidualnych kotłowni. Taki system zaopatrzenia w ciepło będzie powodować wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W planie dla ograniczenia tego zjawiska wprowadzony został zapis nakazujący zastosowanie do celów grzewczych i technologicznych systemów nieuciążliwych dla otoczenia (§ 15 ust.1, pkt. 10).

Wprowadzone w planie obiekty usługowe w zależności od charakteru usług mogą potencjalnie stać się źródłem zanieczyszczeń emitowanych z procesów technologicznych lub produkcyjnych realizowanych na ich terenie. Dla ograniczenia takiego oddziaływania dla całego obszaru planu

wprowadzony został zakaz lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości (§ 15 ust.1, pkt. 2).

Stan sanitarny powietrza w obrębie przedmiotowego obszaru kształtowany jest głównie przez lokalną emisję pyłów i gazów, których źródłami są: paleniska indywidualnych gospodarstw domowych. Zanieczyszczenia nawiewane są na obszar objęty opracowaniem z terenów sąsiadujących a w sprzyjających warunkach meteorologicznych również z Aglomeracji Górnośląskiej czy rejonu Częstochowy.

Na terenie objętym opracowaniem nie wprowadza się obiektów objętych ochroną akustyczną zgodnie z . zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Wpływ promieniowania niejonizującego

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, wyróżnia się promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe - linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300,000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
  - urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej)

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył istotnie zagrożenia środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki.

Zagadnienia ochrony ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym są uregulowane przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego i przepisami sanitarnymi. W obowiązującym prawie polskim natężenie pola elektrycznego o wartości poniżej 1 kV/m uważane jest za całkowicie bezpieczne, nawet przy długotrwałym w nim przebywaniu. Natomiast w polu o wartości powyżej 10 kV/m – strefa ochronna pierwszego stopnia – przebywanie ludzi jest zabronione. W strefie ochronnej drugiego stopnia – pole o natężeniu 1-10 kV/m – przebywanie ludności jest dozwolone, jednakże nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych, szkół, żłobków, przedszkoli, szpitali itp.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W przedstawionych do oceny zmianach planu ustala się dostawę energii elektrycznej w oparciu o istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych, dopuszcza się rozbudowę sieci elektroenergetycznych, a w przypadku braku możliwości dostawy energii elektrycznej z istniejących urządzeń elektroenergetycznych dopuszcza się rozbudowę sieci, w tym budowę nowych stacji transformatorowych SN/nN, w ilości niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania wszystkich obiektów wraz z włączeniem ich do sieci SN i nN (§ 11, pkt. 1,2,3).

Plan przedstawiony do oceny wprowadza dodatkowo zapisy pozwalające na ochronę przed nadmiernym promieniowaniem poprzez nakaz zachowania poziomów emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach (§ 15, ust. 1, pkt 11). Ponadto dla obiektów i urządzeń łączności publicznej eksploatacja instalacji powodująca wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny (§ 15, ust. 1, pkt 3).

Przeobrażenia szaty roślinnej

Przeobrażenie zbiorowisk roślinnych znajdujących się w granicach terenu opracowania związane będzie głównie z wprowadzaniem na tym terenie nowych elementów antropogenicznych takich jak zabudowa czy elementy infrastruktury technicznej (sieć kanalizacyjna, wodociągowa, drogi wewnętrzne).

Zmianom podlegać będą zbiorowiska roślinne, zarówno te naturalne jak i te powstałe wskutek działalności człowieka. Największe przeobrażenia związane będą ze zmianami sposobu użytkowania gruntów.

Wprowadzenie nowych elementów zabudowy usługowej nie spowoduje całkowitej likwidacji istniejących zbiorowisk roślinnych ze względu na fakt, iż zapisy planu narzucają obowiązek pozostawienia minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20%, a tym samym zakazują szczelnej zabudowy tych terenów.

Tego typu zagospodarowanie ograniczy negatywne oddziaływanie wprowadzania w tereny biologicznie czynne zabudowy.

Wpływ na korytarze ekologiczne

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [9] przez teren gminy Poraj przebiegają korytarze ekologiczne, stanowiące drogi migracji zwierząt.

Jednym z nich jest ornitologiczny korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym „Dolina Górnej Warty” w obrębie którego zlokalizowany jest także pośredni przystanek migracji ptaków „Zbiornik Poraj” obejmujący obszar zbiornika wraz z terenami przyległymi.

Teren objęty opracowaniem leży na obrzeżach w/w korytarza. Ponadto na południowy – wschód od terenu zlokalizowany jest pośredni przystanek migracji ptaków o regionalnym charakterze

obejmujący Zbiornik Poraj, a na północ od ternu przebiega korytarz spójności obszarów chronionych „Kamieniczka” obejmujący dolinę potoku Kamieniczka.

Wprowadzenie terenów usług na wspomnianym terenie objętym zmianami nie wpłynie znacząco na funkcjonowanie pobliskich korytarzy ekologicznych. Przewidziana na tym terenie zabudowa usługowa, które ze względu na swą stosunkowo niewielką wysokość nie zagrażą migrującym ptakom.

Dookoła ternu objętego opracowaniem zlokalizowane są głównie tereny otwarte, które umożliwiają swobodne przemieszczanie się fauny.

6.4. Obszary problemowe

Przedstawione do oceny zmiany fragmentu plan obejmuje teren położony w gminie Poraj w sołectwie Jastrząb. Aktualnie teren jest niezurbanizowany, stanowią go tereny otwarte biologicznie czynne w postaci łąk i nieużytków z pojedynczymi zadrzewieniami.

Wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu są zgodne ze wskazaniami zawartymi w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Poraj.

Zmiana zagospodarowania polega na zmianie przeznaczenia terenu z terenów trwałych użytków zielonych – terenów łąk i pastwisk (oznaczonych w obowiązującym m.p.z.p symbolem **31ZZ**) na tereny zabudowy usługowej (oznaczone symbolem **1U**).

W planie dla wszystkich zagospodarowań wprowadzono zapisy ograniczające emisję zanieczyszczeń do powietrza. Wprowadzono również szczegółowe zapisy określające rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

Dodatkowo w zakresie ograniczeń w zagospodarowaniu terenu ze względu na płytką (na głębokości 60m- 80m) eksploatację rud żelaza w latach 1970 – 1974 w planie zaleca się badania geologiczne zgodne z obowiązującym ustawodawstwem.

Wszystkie te rozwiązania oraz ich zgodność z aktami prawnymi i ustaleniami dodatkowymi funkcjonującymi w gminie zostały szczegółowo opisane w dalszej części prognozy.

Ze względu na fakt, iż wprowadzane w planie zmiany są zgodne z zapisami obowiązującego Studium i nie powodują zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz życia i zdrowia ludzi, nie będą one stanowiły źródła konfliktów zagospodarowania.

6.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Na podstawie ogólnych tendencji występujących w gminie przypuszczać można, że brak realizacji zmiany fragmentu planu nie wpłynie znacząco na stan środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru. Utrzymane zostaną dotychczasowe kierunki i tendencje zagospodarowania nie zawsze zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

7. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Obszar objęty zmianą fragmentu planu zagospodarowania przestrzennego to tereny niezabudowane położone w gminie Poraj w sołectwie Jastrząb. Cały omawiany obszar to tereny otwarte biologicznie czynne w postaci łąk i nieużytków z pojedynczymi zadrzewieniami.

Teren planu znajduje się w obszarze po eksploatacji szybikowej rudy żelaza.

Tereny przyległe do obszaru planu posiadają podobny charakter zagospodarowania. Dookoła granic terenu objętego niniejszym opracowaniem rozciągają się tereny biologicznie czynne użytkowane rolniczo w postaci upraw rolnych, łąk i pastwisk. Urozmaicenie tych terenów stanowią grupy drzew i zakrzewień. Większe zbiorowiska drzew położone są na północny – zachód od granic planu. Na północny – wschód od terenu objętego zmianą planu przebiega ul. Kolejowa.

Najbliższe zabudowania to budynki mieszkalne jednorodzinne zlokalizowane w odległości około 40m w kierunku północnym.

Plan przedstawiony do oceny przekształca istniejące tereny biologicznie czynne w tereny zabudowy usługowej.

Biorąc pod uwagę istniejący oraz projektowany sposób zagospodarowania wraz z zapisami zmian fragmentu m.p.z.p. ograniczającymi ewentualne uciążliwości wprowadzanego zainwestowania na środowisko przyrodnicze, można stwierdzić, że planowane zmiany przedstawione do oceny ograniczone będą do terenów objętych zainwestowaniem i nie będą znacząco oddziaływać na tereny przyległe. Będą również uwzględniały założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego, powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego a także nie będą źródłem negatywnego oddziaływania na jakość życia i zdrowie ludzi.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

8.1. *Formy ochrony prawnej*

8.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.3].

W obrębie terenu objętego opracowaniem nie występują lasy chronione na podstawie w/w ustawy.

8.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają zasoby wód podziemnych GZWP nr 325 Częstochowa W zalegającego w podłożu terenu objętego niniejszym opracowaniem.

W celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych plan wprowadza zapisy zakazujące lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości, składowania i utylizacji odpadów oraz wprowadzania nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych (§16, ust. 1, pkt 2, 4 i 5). Dodatkowo, w przypadku wykonania nawierzchni utwardzonej na parkingach plan zaleca odprowadzanie wód opadowych poprzez osadniki i separatory oleju (§16, ust. 1, pkt 8) oraz nakazuje wyposażenie nieruchomości i punktów prowadzenia działalności usługowej w urzędzenia do utrzymania czystości (§16, ust. 1, pkt 9).

8.1.3. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.1] oraz ustawy o ochronie przyrody [1.2.2].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

Ustawa o Ochronie Przyrody wprowadziła ochronę gatunkową w celu zabezpieczenia „dziko występujących roślin lub zwierząt oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.”

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową zabrania się:

- 1) pozyskiwania, umyślnego niszczenia lub uszkodzenia roślin,
- 2) umyślnego niszczenia ich siedlisk,
- 3) zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania, przetwarzania roślin oraz ich części,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej, gleby w pobliżu stanowisk roślin chronionych,
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, darowizny,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granicę państwa żywych, martwych, przetworzonych, spreparowanych w całości albo ich części oraz produktów pochodnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także **tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy** oraz ich zbiorowiska nie będące lasem. W Ustawie o Ochronie Przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nieszkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

Na przedmiotowym terenie nie wyznaczono obiektów ani terenów podlegających ochronie na mocy Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami).

Teren objęty opracowaniem leży na obrzeżach korytarza ekologicznego migracji awifauny ciągnącego się generalnie wzdłuż rzeki Warty („Dolina Górnej Warty”).

Wzdłuż odcinka rzeki Warty obejmującego powyższą drogę migracji ptaków przebiega także korytarz spójności obszarów chronionych „Górna Warta II”.

Ponadto na południowy – wschód od terenu zlokalizowany jest pośredni przystanek migracji ptaków o regionalnym charakterze obejmujący Zbiornik Poraj, a na północ od terenu przebiega korytarz spójności obszarów chronionych „Kamieniczka” obejmujący dolinę potoku Kamieniczka.

Ze względu na swoją lokalizację planowana zmiana w planie nie utrudni w sposób istotny migracji ssaków kopytnych ani nie zaburzy przebiegu regionalnych korytarzy migracji awifauny ciągnących się generalnie wzdłuż rzeki Warty („Dolina Górnej Warty”).

Ponadto plan przedstawiony do oceny wprowadza nakaz utrzymania powierzchni biologicznie czynnej określonej dla wprowadzonej jednostki zagospodarowania przestrzennego na poziom 20% powierzchni działki.

8.1.4. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.3]

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Cały obszar gminy Poraj posiada ponadprzeciętne walory przyrodnicze i stanowi wiążący element w unikatowych pod względem przyrodniczym krainach geograficznych Polski.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Opracowanie ekofizjograficzne...” analizowany teren położony jest w strefie K - ochrony krajobrazu i wyznaczonej strefie K1, tj. w obszarze po eksploatacji szybkowej rud żelaza. Wskazuje się wobec tego na konieczność ograniczenia wysokości obiektów budowlanych oraz ochronę rzeki Czarka.

Przez teren gminy Poraj przebiegają naturalne korytarze i ciągi ekologiczne łączące teren gminy z sąsiednimi obszarami.

W obszarze objętym planem nie występują zabytki wpisane do rejestru zabytków oraz dobra kultury współczesnej.

8.1.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.9].

W przypadku przedmiotowego terenu, realizacja nowego zainwestowania w postaci terenów usługowych oraz nie wymaga ochrony akustycznej.

W celu ograniczeniu ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko Plan

przedstawiony do oceny wprowadza zakaz lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości (§15, ust. 1, pkt 2). Ponadto w granicach terenu o przeznaczeniu U ochrona przed hałasem winna być zapewniona w ramach realizowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego (§16, ust. 2).

8.1.6. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.8].

Na terenie opracowania nie występują grunty rolne i leśne w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych podlegające ochronie na podstawie w/w ustawy.

8.1.7. Złóża kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze [1.2.8].

W podłożu terenu objętego planem nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych podlegających ochronie na mocy w/w ustawy.

8.1.8. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest w gminie Poraj w sołectwie Jastrząb, w obrębie terenów niezabudowanych.

Obszarami wartościowymi punktu widzenia przyrodniczego w granicach przedmiotowego terenu są wszystkie tereny zielone (zadrzewienia śródpolne, tereny trwałych użytków zielonych i otwarte tereny rolne). Stanowią one cenny element krajobrazu przyrodniczo – kulturowego gminy Poraj.

W granicach całej gminy występują tego typu obszary ale ze względu na fakt, iż są one stosunkowo niewielkie powierzchniowo objęcie ich ochroną mija się z celem.

Ponadto plan przedstawiony do oceny nie wprowadza nowych terenów cennych z przyrodniczego punktu widzenia, które należałoby objąć ochroną prawną.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2033 r.) -w toku prac

4. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizację na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migrację fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekoroelnictwo, ekosadownictwo),

- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2012 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,
- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią,
- jakości wód, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami, chemikalia w środowisku, oddziaływania hałasu, oddziaływania pól elektromagnetycznych, poważnych awarii przemysłowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły odzwierciedlenie w zmianie fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Na terenie objętym ustaleniami projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują żadne obszarowe formy ochrony ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

W sąsiedztwie terenu opracowania nie występują obszary chronione Natura 2000. Najbliżej położonymi obszarami Natura 2000 są Poczesna koło Częstochowy (PLH 240030) leżąca w odległości około 5,5 km w kierunku północno – zachodnim oraz Ostoja Olsztyńsko – Mirowska (PLH 240015) położona w odległości około 7,7 km w kierunku północno – wschodnim od granic przedmiotowego terenu.

Odległości te wykluczają wpływ zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawionego do oceny na w/w tereny Natura 2000.

Ponadto przedmiotowy obszar położony jest w odległości około 4,7 km na południowy – wschód od granic Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd.

W odległości około 7,8 km w kierunku północno – wschodnim znajduje się rezerwat przyrody „Sokole Góry”.

Identyfikacji potencjalnych skutków ustaleń zmian fragmentu m.p.z.p. na środowisko przyrodnicze dokonano w formie tabelarycznej. Występujące uciążliwości scharakteryzowano biorąc pod uwagę ustalenia zmian dla projektowanych jednostek urbanistyczno - architektonicznych. Oddziaływania powodowane ustaleniami zmian planu podzielono ze względu na natężenie uciążliwości, w tabeli oznaczone symbolami:

- o – rodzaj występującej uciążliwości
- p? – prawdopodobne ale nieprzewidywalne oddziaływanie,
- n- znaczące oddziaływanie negatywne
- p – znaczące oddziaływanie pozytywne

Należy jednak wziąć pod uwagę, że natężenie zmian powodowanych w środowisku zależeć będzie od ostatecznych rozwiązań przyjętych przez inwestorów.

W kolejnej tabeli nr 2 skonkretyzowano typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze, z wyszczególnieniem funkcji, które te oddziaływania będą powodować. Niektóre typy oddziaływań, wyszczególnione dla omawianej jednostki dotyczą jednak jedynie części obszaru, np. likwidacja warstwy glebowej w obszarach przeznaczonych do zainwestowania nastąpi jedynie w części zajętej pod układ drogowy, powierzchnie utwardzone i obiekty kubaturowe.

Tabela 2 Poglądowa macierz skutków wpływu ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze

Projektowane przeznaczenie terenu	Uciążliwości wynikające z realizacji ustaleń planu				Ocena oddziaływania skutków ustaleń planu na elementy środowiska							
	Emisja do powietrza	Ścieki i odpady	Hałas i wibracje	Przekształcenia rzeźby i gleby	Powietrze	Rzeźba i krajobraz	Gleby	Wody powierzchniow e	Wody podziemne	Klimat	Ludzie	Flora i fauna
C	o	o	o	o	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?	p?

Tabela 3. Typy oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Oddziaływania pozytywne		Oddziaływania negatywne	
Typ oddziaływania	rodzaj jednostki	typ oddziaływania	rodzaj jednostki
Powietrze atmosferyczne			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U	zmniejszenie lub likwidacja terenów zielonych	U
nakaz stosowania do celów grzewczych i technologicznych systemów nieuciążliwych dla otoczenia	U	wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz hałasu	U
Powierzchnia terenu, krajobraz			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U	makroniwelacja dla lokalizacji nowych obiektów	U
Gleby			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 – 80%	U	likwidacja warstwy glebowej na rzecz powierzchni utwardzonych,	U
Wody powierzchniowe i podziemne			
zakaz wprowadzania nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych i do ziemi	U	likwidacja warstwy glebowej na rzecz powierzchni utwardzonych,	U
w przypadku wykonania nawierzchni utwardzonej na parkingach odprowadzanie wód opadowych poprzez osadniki i separatory oleju	U		
nakaz utwardzenia dróg, placów, parkingów w sposób zabezpieczający środowisko gruntowo – wodne przed zanieczyszczeniem wraz z odprowadzaniem wód opadowych	U		
nakaz rozwiązania w projekcie budowlanym ewentualnych kolizji z istniejącym drenowaniem w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania drenażu na obszarach przyległych	U		
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U		
rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej	U		
odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej	U		
odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej	U		
Klimat			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20%	U	częściowa likwidacja terenów zielonych	U
Ludzie (warunki życia)			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U	wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz hałasu	U
zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem niezbędnych dla obsługi obszaru planu sieci i urządzeń infrastruktury technicznej	U		
dla terenów usług zakaz lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości	U		
ochrona przed hałasem winna być zapewniona w ramach realizowanego przedsięwzięcia	U		
Różnorodność biologiczna			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U	częściowa likwidacja terenów zielonych	U
		zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych	U
Flora i fauna			
wprowadzenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20 %	U	zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych	U
Zasoby naturalne			
brak oddziaływania		brak oddziaływania	

Dobra materialne	
brak oddziaływania	brak oddziaływania
Zabytki	
brak oddziaływania	brak oddziaływania

10.1. Oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane na środowisko rozwiązań planu

Rozwiązania przyjęte w planie obejmują zmianę przeznaczenia terenu z terenów trwałych użytków zielonych – terenów łąk i pastwisk (oznaczonych w obowiązującym m.p.z.p symbolem **31ZZ**) na tereny zabudowy usługowej (oznaczone symbolem **1U**).

Każde zmiana zainwestowania terenu związana jest z bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko, choćby przez przekształcenie powierzchni ziemi lub utwardzenie nawierzchni. Oddziaływanie to będzie różne w zależności od intensywności zainwestowania.

Realizacja nowego zainwestowania wymagała będzie częściowe przekształcenia istniejących terenów biologicznie czynnych i będzie oddziaływaniem trwałym. Wprowadzenie nowego zainwestowania w postaci zabudowy usługowej i zachowaniu minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej dla terenu na poziomie 20% całkowitej powierzchni zabudowy działek pozwoli na zachowanie jak największego odsetka powierzchni biologicznie czynnej w obrębie przedmiotowego terenu a także na prawidłowe funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych i korytarzy migracji zwierząt.

Dodatkowo plan przedstawiony do oceny uwzględni wszelkie ograniczenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych obszaru, a także wprowadza szczegółowe zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ograniczające potencjalnie negatywny wpływ realizacji nowego zagospodarowania.

Oddziaływaniem trwałym będzie przede wszystkim przekształcenie powierzchni ziemi spowodowane np. pracami niwelacyjnymi czy też wyrównaniem terenu pod obiekty kubaturowe oraz drogi dojazdowe.

Krótkotrwałe oddziaływanie polegać będzie na realizacji zainwestowań terenu objętego planem, a więc związane będzie z budową budynków, doprowadzeniem sieci kanalizacyjnej i wodociągowej czy rozbudową sieci energetycznej. Oddziaływanie to przejawiać się będzie poprzez emisję hałasu do środowiska oraz zanieczyszczeń do powietrza związanych z pracami budowlanymi (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływanie to zawsze będzie miało charakter chwilowy, bo związany z realizacją poszczególnych zadań założonych w planie.

Nieuniknione jest to, że wszystkie wyżej opisane oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego wpływu.

Wszystkie wyżej opisane oddziaływania związane z realizacją zagospodarowań wprowadzanych w planie zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu. Plan określa między innymi dopuszczalne parametry i rozwiązania techniczne dla wprowadzanych form zabudowy oraz ogranicza ich ewentualnego oddziaływania w zakresie emisji hałasu do środowiska, emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ogranicza wpływ na środowisko gruntowo – wodne.

Generalnie można stwierdzić, że przyjęte nowe rozwiązania urbanistyczne wraz z zapisami planu realizują założenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego a także założenia „Krajowego programu oczyszczania ścieków” i nie spowodują większych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego.

Tabela 6. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	-zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach -emisja hałasu związanego z pracami budowlanymi	-wytwarzanie odpadów -nieznaczne emisje odorów
pośrednie	-brak znaczących oddziaływań	-brak znaczących oddziaływań
wtórne	-brak znaczących oddziaływań	-brak znaczących oddziaływań
skumulowane	-brak znaczących oddziaływań	-zwiększony wpływ antropogeniczny na terenach biologicznie czynne
krótkoterminowe	-hałas budowlany -zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi -powstawanie odpadów budowlanych	-brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	-brak znaczących oddziaływań	-brak znaczących oddziaływań
stałe	-brak znaczących oddziaływań	-likwidacja drzewostanu
chwilowe	-powstanie odpadów „budowlanych” oraz gruntu z wykopów	-brak znaczących oddziaływań

11. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W zmianie fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, w sołectwie Jastrząb wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się indywidualnie do określonego przeznaczenia terenu.

Zapisy te w formie nakazów i zakazów zostały przeanalizowane zostały w punkcie 6.3 niniejszej prognozy.

Analiza przyjętych wyżej wymienionych zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Generalnie zmiany planu są zgodne z uwarunkowaniami określonymi w: ekofizjografii oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj.

Sposób, w jaki realizowane są w planie zapisy przyjęte w/w dokumentach (dla poszczególnych elementów środowiska) został opisany poniżej.

W projekcie zmiany planu w §15 wprowadzono zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko i zdrowie ludzi. Zapisy te to:

- 1) zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których istnieje lub może być stwierdzony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, za wyjątkiem niezbędnych dla obsługi obszaru

planu oznaczonego symbolem U sieci i urządzeń infrastruktury techniczne /w tym obiektów i urządzeń łączności publicznej/;

- 2) zakaz lokalizacji inwestycji przekraczających dopuszczalne normy uciążliwości;
- 3) dla obiektów i urządzeń łączności publicznej eksploatacja instalacji powodująca wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny;
- 4) zakaz składowania i utylizacji odpadów;
- 5) nakaz utwardzania dróg, placów, parkingów w sposób zabezpieczający środowisko gruntowo - wodne przed zanieczyszczeniem wraz z odprowadzeniem wód opadowych;
- 6) nakaz rozwiązania w projekcie budowlanym ewentualnych kolizji z istniejącym drenowaniem w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania drenażu na obszarach przyległych, w przypadku stwierdzenia na przedmiotowym obszarze urządzeń melioracji szczegółowych, inwestor jest zobowiązany we własnym zakresie do rozwiązania zaistniałej kolizji w sposób zapewniający prawidłowy odpływ wód; wszystkie działania związane z naprawą względnie z budową nowych urządzeń, należy wykonywać po uwzględnieniu z administratorem tych urządzeń.
- 7) w przypadku wykonania nawierzchni utwardzonej na parkingach zaleca się odprowadzenie wód opadowych poprzez osadniki i separatory oleju;
- 8) zakaz wprowadzania nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych i do ziemi;
- 9) nakaz wyposażenia nieruchomości i punktów prowadzenia działalności usługowej w urządzenia do utrzymania czystości;
- 10) nakaz zastosowania do celów grzewczych i technologicznych systemów nieuciążliwych dla otoczenia;
- 11) nakaz zachowania poziomów emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;

W granicach terenu o przeznaczeniu U ochrona przed hałasem winna być zapewniona w ramach realizowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

Generalnie wszystkie zapisy dotyczące terenu opracowania powinny minimalizować wpływ projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze tego terenu. Są one również zgodne z projektami mającymi wpływać na ochronę środowiska na szczeblu wojewódzkim i krajowym, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska przyrodniczego gminy Poraj.

12. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Realizacja założeń przedstawionego do oceny m.p.z.p., przy uwzględnieniu wszystkich obostrzeń określonych zapisami planu, jest zgodna z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, wskazaniami ujętymi w opracowaniu ekofizjograficznym, a także z wymogami z zakresu ochrony środowiska określonych w obowiązujących przepisach.

Zgodnie z "Opracowaniem ekofizjograficznym..." jedynie północno – wschodnia część terenów objętych opracowaniem to tereny przydatne do pełnienia funkcji rolniczych, natomiast pozostałe obszary to tereny przydatne do pełnienia funkcji produkcyjno – usługowej.

Można zasugerować, aby na terenie objętym planem dążyć do utrzymania jak najwyższego odsetka powierzchni biologicznie czynnych.

Teren planu znajduje się w obszarze po eksploatacji szybikowej rud żelaza poza granicami nieczynnych terenów górniczych zlikwidowanej kopalni rud żelaza „Dębowiec”. W związku z tym, w ocenianym planie, w zakresie zagospodarowania terenu ze względu na płytką eksploatację (na głębokości 60m – 80m) rud żelaza w latach 1970 – 1974 zaleca się badania geologiczne zgodne z obowiązującym ustawodawstwem.

Ze względu na fakt, iż przedmiotowy teren znajduje się w pośredniej strefie ochrony krajobrazu – strefa K i w wyznaczonej strefie K1 – tj. obszarze po eksploatacji szybikowej rud żelaza zaleca się ograniczenie wysokości obiektów budowlanych.

Przedmiotowy teren położony jest na obrzeżach korytarza ornitologicznego o znaczeniu regionalnym „Dolina Górnej Warty” w obrębie którego zlokalizowany jest także pośredni przystanek migracji ptaków „Zbiornik Poraj” obejmujący obszar zbiornika wraz z terenami przyległymi. Realizacja nowego zainwestowania nie spowoduje negatywnego oddziaływania na w/w obszary.

W związku z sąsiedztwem cieku wodnego korzystnym będzie, aby bezpośrednio przed realizacją zabudowy na przedmiotowym terenie sprawdzić w danym czasie nie występują na nim płazy. W przypadku stwierdzenia występowania tych zwierząt należałoby przenieść osobniki bezpośrednio narażone na oddziaływanie w bezpieczne dla nich siedliska.

Korzystnym ustaleniem byłoby wyłączenie z zabudowy pasa wzdłuż cieku o szerokości minimum 5m od brzegu, a także zakaz grodzenie nieruchomości w odległości minimum 1,5m od cieku.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza sporządzona została dla zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj w sołectwie Jastrząb.

Przedmiotem zmiany m.p.z.p. jest zmiana przeznaczenia terenu z terenów trwałych użytków zielonych – terenów łąk i pastwisk (oznaczonych w obowiązującym m.p.z.p symbolem **31ZZ**) na tereny zabudowy usługowej (oznaczone symbolem **1U**).

W granicach przedmiotowego terenu nie ma żadnych obszarowych form ochrony przyrody ustanowionych w myśl ustawy o ochronie przyrody.

W planie wprowadzono zapisy ograniczające potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz emisję hałasu i promieniowania niejonizującego. Wprowadzono również szczegółowe zapisy określające rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki odpadami.

Analiza uwarunkowań przyrodniczych i obowiązujących przepisów prawnych z zapisami planu wykazała, że wprowadzone formy zagospodarowania są zgodne zarówno z ekofizjografią jak i z przyjętymi dokumentami mającymi na celu ochronę środowiska zarówno na szczeblu krajowym jak i lokalnym.

Biorąc pod uwagę fakt, iż całkowite wyeliminowanie negatywnego wpływu wprowadzanych zmian na środowisko jest niemożliwe, a każde zainwestowanie terenów poza przyrodnicze wiąże się z negatywnymi skutkami odczuwalnymi w środowisku nie znaczy, że nie należy zagospodarowywać nowych terenów. Dotrzymując ustaleń planu wraz z uwzględnieniem powyższych uwag oraz obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska zagospodarowanie terenów zgodnie z zapisami w Planie nie wpłynie znacząco na środowisko.